

NES
KOMMUNE

Arkivsak: 2020/463 - 1

Arkiv: 140

Administrativ enhet: Plan

SAKSFRAMLEGG

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	03.03.2020
	Nes eldreråd	03.03.2020
	Utvalg for oppvekst, helse og velferd	03.03.2020
	Utvalg for teknikk, næring og kultur	03.03.2020
	Formannskapet	10.03.2020

Planstrategi for Nes kommune 2020-2023, høring

Rådmannens forslag til innstilling:

Forslag til planstrategi for Nes kommune 20120-2023 legges ut til høring i minimum 4 uker jf. plan- og bygningsloven § 10-1.

VEDLEGG:

- 1 Høringsutkast kommunal planstrategi for Nes kommune 2020-2023
- 2 Kunnskapsgrunnlag for kommunal planstrategi, inkludert oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2020-2023
- 3 Utdrag fra kommunal planstrategi for Nes kommune 2016-2019

SAKSOPPLYSNINGER:

Rådmannen legger med dette frem forslag til planstrategi for Nes kommune for perioden 2019 - 2023.

Bakgrunn

Plan- og bygningsloven setter krav om at det skal utarbeides en planstrategi i begynnelsen av hver kommunestyreperiode. Planstrategien skal avklare hvilke planer og strategier som skal utarbeides i kommunestyreperioden for å sikre ønsket utvikling. Det er viktig å sikre den politiske styringen av planoppgavene som skal prioriteres, og at prioriteringene bygger på en bred vurdering av kommunens utfordringer. Dette skal bidra til at planleggingen i Nes kommune blir behovsstyrt og ikke mer omfattende enn nødvendig.

Bestemmelsen om kommunal planstrategi er nedfelt i Plan- og bygningslovens § 10-1: *Kommunal planstrategi*:

«Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11».

Som det framgår av lovteksten, skal kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen skal rulleres eller videreføres uten endringer. Kommuneplanen kan revideres helt eller delvis, eller det kan være behov for revisjon av bare samfunnsdelen eller bare arealdelen. Alternativt kan gjeldende kommuneplan videreføres, og videre planlegging skje gjennom kommunedelplaner, temaplaner og strategidokumenter

Kunnskapsgrunnlaget

Kommunestyret vedtok i møte 4. februar 2020 (PS 4/20) følgende:

«Kunnskapsgrunnlag for lokal, bærekraftig samfunnsutvikling- Inkludert oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2020-2023 legges til grunn for videre arbeid med Nes kommunes planstrategi».

Kunnskapsgrunnlaget gir en oversikt over utviklingstrekk og utfordringer i vår kommune og følger saken i vedlegg 2. Hovedutfordringene er knyttet til følgende problemstillinger:

- Demografi, utbyggings- og boligstruktur
- Levekårsforskjeller
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Flere oppgaver og større ansvarsområder til en lavere kostnad

I arbeidet med forslag til planstrategi er også nasjonale føringer for regional og kommunal planlegging lagt til grunn. En oversikt over nasjonale og regionale utdypes i planstrategiens kapittel 6.

FNs bærekraftsmål som ramme

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019- 2023, fremheves at FNs bærekrafts mål skal ligge til grunn for kommunens samfunns- og arealplanlegging. Det vises til kunnskapsgrunnlaget for nærmere redegjørelse av dette.

I kunnskapsgrunnlaget fremheves seks utvalgte bærekraftsmål som retningsgivende for det videre planarbeidet i Nes:

- God helse
- God utdanning
- Innovasjon og infrastruktur
- Bærekraftige byer og samfunn
- Stoppe klimaendringene
- Samarbeid for å nå målene

Kommuneplanen og tema for kommunens planarbeid

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2013. Arbeidet med arealdelen ble utført parallelt, men ble først vedtatt i 2015. Det ble gjennomført en enklere oppdatering («planvedlikehold») av arealdelen i 2019 hvor det samtidig ble foretatt en justering av måldelen (fra samfunnsdelen). jf. vedtak i Kommunestyret den 3.9.19 (PS 89/19).

I nevnte vedtak om «planvedlikehold» fremgikk at planstrategien skulle fremmes til behandling i desember 2019. Ettersom sak om Kunnskapsgrunnlaget først ble fremmet til vedtak i Kommunestyret den 4.2. 2020 er planstrategien følgelig forskjøvet deretter.

Med utgangspunkt i de utvalgte bærekraftsmålene, lokale utfordringer og regionale og nasjonale føringer er det fire områder som bør stå sentralt i kommunalt planarbeid i kommende kommunestyreperiode:

- a) Utbyggingsstruktur og tettstedsutvikling
- b) Næringsliv og kunnskapsutvikling
- c) Klimaendringer og -tilpasninger
- d) Sosial utjevning og mestring for flest mulig

Det foreslås i planstrategien at kommuneplanen prioriteres rullert. I kommende arbeid med kommuneplanens samfunnsdel vil nevnte temaene bli behandlet, og kommunens mål og strategier vil bli sett i lys av disse områdene.

VURDERING:

Erfaringer og anbefalinger

Erfaringene i etterkant av planstrategien som ble vedtatt i 2015, er at vi har for mange planer og strategiske dokumenter, med til dels overlapp og motstrid. Planprosessene trekker ut i tid, samtidig som det er for lite ressurser og fokus på oppfølging av planene. I noen tilfeller mangler også tilstrekkelig forankring.

For å arbeide mer effektivt med strategisk arbeid, er det ønskelig med kortfattede og tydelige strategier med enkle rullinger, fremfor omfattende og tunge prosesser. Oppfølging og gjennomføring av strategier/ planer må vektlegges i større grad.

Det bør fokuseres på å etablere en ennå tydeligere kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen/handlingsdelen. Dette blant annet for å styrke kommuneplanens samfunnsdel, for å effektivisere og forenkle plansystemet samt for å ivareta den nye kommunelovens intensjon om styrket sammenheng mellom kommuneplanen og handlings- og økonomiplanen (§14-4).

Prioriteringer

I planperioden bør rullering av kommuneplanen samt de sentrale planene prioriteres. I planstrategiens kapittel 5 fremgår det totale planbehovet utav tabellen.

Det anbefales oppstart av arbeidet med rullering av kommuneplanen rundt årsskiftet 2020/2021. Innhold og nærmere om prosess vil avklares i arbeid med planprogrammet som er første fase av planprosessen.

Som følge av omstillingsarbeidet er det begrensede ressurser i administrasjonen til å gjennomføre omfattende planprosesser. I planperioden bør rullering av kommuneplanen samt de sentrale planene prioriteres. Det vil være behov for tilføring av ressurser for gjennomføring av en god kommuneplanprosess. Strategier kan utarbeides i forkant og ligge til grunn for rullering av kommuneplanen, eller i etterkant for å følge opp vedtatte målsettinger.

Forenkling av planporteføljen med kortfattede strategidokumenter skal ha fokus på god politisk forankring. Muligheter for innbyggerne, nasjonale og regionale myndigheter generelt, og barn og unge spesielt, til å medvirke i planarbeidet, skal ikke reduseres.

Forslag til nye strategier/ rullering av sentrale planer

Mestringsstrategi

Det foreslås å utarbeide en tverrsektoriell Mestringsstrategi hvor det settes fokus på livsmestring og ressursmobilisering som kan bidra til sosial utjevning og økt livskvalitet. Strategien er ment å skulle avdekke utfordringer og å legge føringer for et bredt folkehelseperspektiv i all kommunal virksomhet.

Rullering av strategisk næringsplan

Gjeldende næringsplan ble vedtatt i 2016. Kommunen har en viktig rolle i å tilrettelegge for videreutvikling og vekst i både nye og eksisterende næringer i kommunen og det foreslås å rullere gjeldende plan for å oppdatere kommunens næringspolitikk og beslutte hvilke virkemidler og tiltak som skal nyttes for å realisere ønskede målsetninger. Det bør i dette arbeidet vurderes om «tradisjonell» landbruksnæringsplan også skal inngå i næringsplanen.

Planer innen området oppvekst og utdanning

Rullering av gjeldende planer vurderes i forbindelse med kommuneplanens samfunnsdel

Bakgrunn for behov for rullering av øvrige planer framgår i tabellform i planstrategiens kapittel 5.

Videre arbeid

Forslag til planstrategi foreslås lagt ut til offentlig høring. Etter plan og bygningsloven § 10-1 skal forslaget til planstrategi gjøres offentlig i minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Alle innspill som mottas i høringsperioden blir gjengitt og vurdert i politisk sak når planstrategien legges fram for styrer, råd og utvalg og endelig vedtak for kommunestyret. Planstrategien skal vedtas innen høsten 2020.

Det anbefales oppstart av arbeidet med rullering av kommuneplanen i etterkant av vedtatt planstrategi, rundt årsskiftet 2020/2021. Innhold og nærmere om kommuneplanprosessen vil avklares i arbeid med planprogrammet som er første fase av planprosessen.

Det foreligger et grundig kunnskapsgrunnlag med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. På bakgrunn av den begrensede ressursituasjonen i administrasjonen ref. pågående omstillingsarbeid, er arbeidet med planstrategien gjennomført med relativt rask framdrift. Planstrategiens form er kortfattet og enkel. Dette vurderes som hensiktsmessig og forsvarlig.

Fremfor en lengre prosess med utarbeiding av selve planstrategidokumentet foreslår rådmannen å nytte øvrige ressurser til oppstart av det planarbeid som kommunestyret ønsker iverksatt.

Medvirkning

Kravet om ekstern medvirkning blir ivaretatt gjennom offentlig ettersyn i minst 30 dager. Kravet i plan- og bygningsloven om å innhente synspunkter fra statlige og regionale myndigheter samt nabokommuner vil bli oppfylt i denne perioden.

Hjemmelsgrunnlag / rettsregler

Plan og bygningsloven, Kommuneleien.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Plan- og utredningsoppgaver er ressurskrevende for organisasjonen.

Konsekvenser for klima og miljø

Planstrategien er et egnet verktøy for å legge grunnlaget for for helhetlig og bærekraftig utvikling gjennom planlegging. Miljø- og klimautfordringene er tydelig adressert i kunnskapsgrunnlaget og forslag til planstrategi. God oppfølging av kommunedelplan for klima, energi og miljø vedtatt i 2019, rullering av kommuneplanen, og et generelt økt fokus på klima og miljø som gjennomgående tema i alle planer, gir et godt utgangspunkt for at kommunen kan ta i bruk sine virkemidler i et bredt perspektiv.

Andre konsekvenser

BUK og Ungdomsrådet ivaretar barn og unges medvirkning i Nes og dermed forpliktelsene i barnekonvensjon og den særskilte ordningen for barn og unges interesser i henhold til plan- og bygningsloven. BUK og Ungdomsrådet er viktige arenaer for barn og unges medvirkning også i øvrige planprosesser.

KONKLUSJON:

Rådmannen anbefaler at forslaget til planstrategi for Nes kommune 2020-2023 legges ut på offentlig høring i minimum 30 dager jf. lovens krav.